

85H-1

N 35

AZIS NDREU

USHTIMA E MALEVE

TIRANË, 1961

...shprehur në mënyrë të qartë dhe të përcaktuar të
...shprehur në mënyrë të qartë dhe të përcaktuar të
...shprehur në mënyrë të qartë dhe të përcaktuar të
...shprehur në mënyrë të qartë dhe të përcaktuar të
...shprehur në mënyrë të qartë dhe të përcaktuar të

PARATHANJE

Partia dhe pushteti i ka dhënë kurdoherë një
randësi të madhe krijimtarisë popullore, folklorit
dhe çdo gjaje të mirë, që ka krijuar gjëra të popu-
llit tonë. Fill mbas çlirimit, në vitin 1946, populli
ynë, për të parën herë në historinë e tij, pau festi-
val folkloristik; në të cilin pasqyrohej madhështo-
re krijimtaria popullore. Ky festival entuziazmoi
përmes zemrat e gjithë spektatorëve. Për të parën
herë populli pat visaret e tija të pamjohura të stra-
shëgueme nga të parët.
Festivalet dhe olimpjadat e njëmbasnjeshme
u banë një shtytje jo vetëm për të nxjerrë në pah
trashëgiminë e vjetër, por edhe për të krijuar visare
të reja, me përmbajtje të re. Me mija këngë e valle
u krijuan nga goja e popullit për partinë tonë, për
luftën e popullit kundër okupatorëve dhe tradhë-
tarëve për sukseset e mëdha të arritura në ndërtimin
e socializmit.

Ne sot po botojmë vjershat e rapsodit Aziz
Ndreu. Ky emen nuk asht i njoftun vetem në Pesh-
kopi por në mjaft qytete të vendit tonë.

Një sukses të merituem rapsodi pat në krye-
qytet. Spektatorët e duartrokitën me gjithë zemër
për vjershat e tija milituese dhe në frymë popu-
llore. Aziz Ndreu asht militant direkt i problemeve

të randësishme të partisë. Prandaj masat në vjershat e tija shofin artin, gjuhën dhe aspiratat e tyne.

Sot rapsodët nderohen kudo. Ata dekorohen me tituj nderi dhe marrin pjesë në festivalet folkloristike kombëtare dhe ndërkombëtare. Vjershat e tyne botohen dhe përhapen në të gjithë vëndin.

Aziz Ndreu asht njeri i thjeshtë i popullit. Ai merret jo vetëm me krijimtari, por edhe me vallet popullore të krahinës së tij. Si valltar ka marrë pjesë në të gjitha festivalet kombëtare dhe të rrethit. Azizi ka marrë pjesë edhe në festivalin ndërkombëtar të Moskës, në vitin 1957, dhe ka marrë çmimin e tretë si valltar popullor.

Shtëpia e kulturës së Peshkopisë, tue pa prirjet e tija, e ka tërhequr me punë aty. Sot punon n'estradën profesioniste të këtij qyteti.

Botimi i vjershave të tija, me kujdesin e Ministrisë s'arsimit dhe të kulturës, asht një nxitje për autorin dhe pët të gjithë rapsodët. Këta tashti e mbrapa nuk do të harrohen. Emri i tyne do të qendrojë, pse do të qendrojë dhe libri i botuem. Veç kësaj vjershat e Azizit do t'i njofë gjithë populli dhe do t'i shijojë ashtu sic i ndodhi popullit të Tiranës dhe të disa qyteteve të tjera.

Partia dhe populli ua ka njoftë kurdoherë meritën atyne, që talentin e kanë vu në shërbim t'interesave të larta të popullit dhe të Partisë.

K. Jakova

USHTIMA E MALEVE

Ushtima e randë, që kanë malet tona,
Qysh në kohë të lashta e deri në kohë të vona,
Asht zani i Skenderit e gjyshavë tanë,
Që me gjak Shqipninë e lanë me pëllamë,
Për truallin arbnor lanë rrashtat e kokës
Kundër grabitqarëve të Ballkanit e të Evropës,
Që as serbi, as greku as turqit pashallarë
S'e veshin në teftërë kombin shqiptar;
Asht zani i fuqishëm i fushës s'Torvjollit,
Që ngeli llastarë brekushja e Stambollit,
Se trimat e shqipës me spatë e sakorret
Si kosa, në bërë i shuen taborret;
Asht zani i Vlonës, thërret dheu i Selamit,
Veç pupla e pulës i ngeli taljanit,
Se u shndrodh Labëria me duf porsi retë
E shuajti armikun, e mbyti në det;

Asht zani i Dibrës, i Grudës e i Malsisë
Dhe drita e flakës e hutës Dragobisë,
Që kralat e serbit ushtarët lanë kërcuna,
Me djegë, me e shkretë këtë vend në dorë vishin me
una.

Ushtima e këtij zani çdo ditë na thërret:
Ruejini Shqipninë, e keni amanet.

Për fyti me hasëm harxhojeni rininë,
Natyra dhuratë ua fali trimninë.

Të digji, të përvëlohi, asnji të mos mesën,
Po kurrë, asnjë herë, mos ta theni besën;
Lidhun në shelg t'i mbani litarët,
Ti varni të pabesët, t'i varni tradhëtarët.

Mikun ta nderoni, ta doni, ta mbronni,
Po kurrë zot shtëpie atë mos ta bani,
Me hasmin e vjetër miqsin' mund ta ndronni,
Por me kanisun kurrë mos gaboni,
Ushtimën tërqethëse të këtij zanit
E shkelën me kambë të pabesët e vatanit.
Mbretëria e pashipint, që ngrefi zogolli
Me vrasje të pabesë Shqipninë e mbolli,
E mbolli në erësinë, e mbolli në padije,
E la në katër rrugët, të gjitha pa krye,
E uste me dhunë me forcë të xhandarëve,
E shtiu nder thunder të parisë bajraktarëve,
E quejshin të shenjtë, madhnia e dinastisë,
Në dorë me ja lanë litarin parisë,
Njerëz të pabojë, njerëz të pamarre
Edhe Shqipnia e vogël iu duk e madhe.
Filluen me komshijtë të bajshin pazar,
Bjeshkët e bukura t'i ndrojshin me arë;
Shnaumin e Vermoshin i shiten në Serbi,
Për hatër Zogollit që e sollën në fuqi;
Shiten Sukthin Itales, Sazanin
Dhe në tridhëtenendën të gjithë vatanin.
U nterr prej këmishash me spatë të Musolinit
Gramozi, Vjosa dhe brigjet e Drinit.
U nxi Tomorri me majë të Dukagjinit,

U nxijtën fushat një në rreth të Shkumbinit
U duk se u fik e nuk mbet kurrgja
U duk se këta male ma s'po bajnë za
Hija e fikjes u duk se bertet
Me ujë u fik prushi, Shqipnia u shkret
Por jo, asnjihërë nuk fiket, Shqipnia
Gabo! Zogolli, gabo! tradhëtia
Gabo! Musolini në planet e tija
Se kock' në fyt i ngeli Shqipnia
Se ushtima e maleve i min porosisë
Sa herë të duken shenjat e zisë
Ti thrasë popullit, ti thrasë vegjelisë
Dhe zanin ma t'fortë t'ja leshojë rinisë
Ushtima e këtij zanit e zgjoi vegjëlina
Dhe zot të shtëpisë ai yuni Partinë
Nandor dyzetënjishit ajo shpall formimin
Dhe në luftë për liri ajo hodhi kushtimin
Kjo ishte Partia, Parti e fukarësë
Që s'priste çlirimin më anë të duarë
Kjo ishte partia e puntorëve, ishatareve
Që e bani të vertetë amanetin e të parve
Kjo i bani popullin të gjithë të bashkojë
Kjo i bani të hanë të gjithë me një gojë
Kjo i pajtoi gjacet të gjithë i vllaznoi
Kjo i dha shpësenë të ngrehet të luftojë
Kjo ishte Partia e Marksit e Leninit
Që ja kallxoi botës rrugën e shpëtimit
Dhe shkrepnë mbi Shqipni nrezet e Kremllinit
Se u ngrë i madh e i vogël me shpësenë e Stalinit
Se Stalini me sovjetët ishte harushë malit
S'kish forcë që ta mundte, jo kryqet e gjermant
Që n'Rusi i la kapinat e krejt i humbi zani
Me qindra mij' nazistave atje lu ba kurban
Zani i Partisë, zani i Enverit

Vloi porsì valà dhe n'zemër të pionierit.
Thirri Partia: të gjithë mas meje,
Pa dallim feje krahine e ideje.
Nga çetë e vogël, ushtri partizane,
E dogjën fashizmin, faruen për kampë.
E dogjën Italin, dogjën gjermanin,
Shporrën tradhëtarët, çirruan vatamin.
Dyzetekatër nandori, njëzetnandë,
Flamuri i fitoreve valoi n'kater anë.
Hijet e zeza i futëm në dhe,
Prandvera lulzoi n'Shqipinë e re.
Dha shpirt beu, mbaruen agallarët,
U prishën oxhaqet, u fiken bajraktarët,
Mbaruen fajdexhinjtë bashkë me tregtarët,
U humbën çifligët bashkë me çifligarët.
Era e ambël e frymës së lirise
Ja çeli fukarase derën e shtëpise.
U dukej si n'ander, u vinte çudi!
Ja arrini populli të ngrejë qeveri.
Kush di së breza janë vra e coptue,
Gëzimin e soçem s'kanë mujtë me e shijue,
Mben'n'luftën çirrintarë njëzetetëtemij,
Per ditën e soçme i banë kockat hi.
Gjaku i deshmorëve, që lau këtë dhe,
E që për at'gjak na të gjithë bamë be.
Se do ngrejme socializmin e do ta ndërtojmë Shqip-
nië,
Dhe deri në vdekje do të rujmë porosinë...
Këtë porosi e mbajti Partia,
Si nusja me tel asht ba sot Shqipnia.
Në vend të dikurshem ku dukej rimet,
U ngritën pallatë qytet me qytet.
Në grykë të egra, në pllaja e male
U mbush vendi me diga e hidrocentrale.

Në vend të thatsinës, në vende, moçale,
Sot uji i kulluët shetit në kanale.
Vendi i dikurshëm ku rronte kalbsina,
Asht mbush' me fabrika, asht mbush' me uzina.
Në vend të një rrugë që s'hecte as dhia,
Sot pllambë e xhade e bani rinia.
Në vend të padijes, në vend të errësimit,
Sot dyzetvjeçari i asht futun studimit.
Në vendin e etheve, të vorfnisë e të mjerimit,
Sot asht ngritë shkolla, dyqani dhe qendra e mjekimit,
Të gjitha mirësit s'muj me i renditë,
Se bahen ndryshime çdo orë e çdo ditë.
Lëvizën grafiku shigjet për çdo orë.
Sa poetit, shkrimtarit i ngel pena në dorë.
Hovi shigjet, shpejtësia e grafikëve,
Si hanxharë dy tefa u ngulet armiqve,
Ashtu siç u ngulej shpata e Skenderit.
Ashtu sot u ngulet çdo fjalë e Enverit.
Po armiqt' e Shqipnisë le t'plasnin si kripa,
Monarkt'e Greqisë dhe kralat si Tita.
Le të çahet në bark fara e Musolinit
Dhe llojnat tjera të këtij biçimit.
Si luftënxitësat e perëndimit,
Që duen me e zhdukë racën e njerzimit.
Që harxhuan sterlinat, harxhuan dollarët,
Blenë titistat e blenë tradhëtarët,
Nga jashtë e nga mrendë nga t'mujshin me hi,
Të zejshin pozita në pushtet e n'parti;
Dhe në zemër Shqipnisë t'ja ngulshin thikën,
Ta ndajshin n'copa, ta shkrijshin Republikën.
Le të çahen hasmët dhe baba i dollarit,
Le të çahen spiunat dhe ftyra e tradhëtarit,
Le të çahen monarkot dhe kralat e serbit,
Se Republika do të rrojë sa majat e Korabit;

